

Servir

La multiplicitat de significacions i de complements amb règim divers amb què pot usar-se el verb servir no permet de reduir-los a un esquema que no sigui sinó la reproducció de l'atapeït article que li dedica el Diccionari, la lectura del qual article, certament, podria servir de molt a tothom. Aquesta petita selecció d'exemples, però, permeten de veure clarament aquesta multiplicitat: La boca serveix per a parlar, La lectura li serveix de distracció, No sap servir-se de les mans, No es pot servir dos amos alhora, Serviu-vos vós mateix, Aquells soldats servien un canó.

Resulta interessant, tanmateix, de centrar l'atenció en dos dels casos d'utilització del verb servir, que poden originar un dubte molt concret: aquells que comporten un complement d'objecte de designació personal o personificat, com Déu, la pàtria, la causa, el partit, els interessos d'algu, etc. Significant «ésser útil a algu», aquest complement és indirecte: Això no li servirà de res, Aquests taulons poden servir al fuster. I amb un significat com «complir els deures que hom té envers algu», i d'altres paral·lels com «fer de criat», «atendre el client o comprador en un establiment» i «procurar (a algu) un avantatge amb la nostra intervenció», ha d'ésser directe: Serveix la causa de la pàtria, Servia uns senyors estrangers, Ja la serveixen, senyora?, Serveix els interessos del partit.

Com sempre que es tracta d'introduir complements d'objecte de designació personal (o personificats) convé de tenir exacte coneixement de la seva natura a fi d'introduir-los amb la preposició a, si són indirectes, o bé sense, si són directes. Qui conegui bé aquest punt de la sintaxi catalana construirà sens dubte correctament proposicions com Aquests apunts poden servir als estudiants (amb preposició) i Servien el rei de França (sense): sembla, efectivament, que la distinció és ben clara. Podrien, però, no semblar-ho tant, potser, proposicions com La intervenció de l'orador va servir al partit X i ...va servir el partit X. En la primera es vol indicar que l'orador ha estat útil a aquell partit, segurament sense proposar-s'ho, i en la segona que ha actuat d'una manera subordinada o compromesa per tal d'afavorir els seus interessos. Més normalment, la primera oració comportaria un altre complement, introduït per una preposició: La intervenció de l'orador va servir al partit X per a replantar aquella qüestió.

Albert Jané